

Μελέτη ενίσχυσης του επαγγελματικού προσανατολισμού στο σχολείο

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Αθήνα

Ιούνιος 2021

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή: σύντομη ανασκόπηση της εξέλιξης της συμβουλευτικής.....	3
1.1 Οι τάσεις στην Ε.Ε.....	3
1.2 Σύντομη Ιστορική Αναδρομή του θεσμού του Επαγγελματικού προσανατολισμού στην εκπαίδευση στη χώρα μας.....	5
2. Οι πολιτικές σε επίπεδο εκπαιδευτικών συστημάτων Ε.Ε.....	8
3. Οι κατευθύνσεις από τους υπερεθνικούς οργανισμούς	9
3.1 Σύμφωνα με την Unesco:	9
3.2 Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ.....	9
3.3 Σύμφωνα με το Cedefop	11
4. Οι άξονες Πολιτικής για τον επαγγελματικό προσανατολισμό	12
4.1 Υφιστάμενες πολιτικές	12
4.1.1 Σε τοπικό επίπεδο (σχολικής μονάδας)	12
4.1.2. Σε περιφερειακό επίπεδο (Περιφέρειας).....	14
4.1.3 Από το κεντρικό επίπεδο (Κεντρική Υπηρεσία ΥΠΑΙΘ, ΙΕΠ) στις σχολικές μονάδες.....	16
4.2 Σχεδιαζόμενες πολιτικές	18
4.2.1 Γενίκευση του εργαστηρίου Δεξιοτήτων:	18
4.2.2 Ο σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός εισάγεται υποχρεωτικά σε όλη την επικράτεια	19
5. Το προτεινόμενο πρόγραμμα σπουδών	19
5.1 Εισαγωγή και αρχές εκπόνησης του Προγράμματος Σπουδών	19
5.2 Γενικά Μαθησιακά Αποτελέσματα	20
5.3 Μαθησιακά αποτελέσματα, θεματικές ενότητες, ενδεικτικές δραστηριότητες, αναθέσεις.....	22

1. Εισαγωγή: σύντομη ανασκόπηση της εξέλιξης της συμβουλευτικής

Η εξέλιξη των μοντέλων και μεθόδων της συμβουλευτικής είναι στενά συνυφασμένη με τις μεταβολές στην κοινωνία, την οικονομία και τον τρόπο παραγωγής. Στην προβιομηχανική εποχή για παράδειγμα, οι αγροτικές κοινωνίες ακολουθούσαν την μέθοδο του μέντορινγκ για να καθοδηγήσουν τα νέα μέλη τους. Η επιλογή επαγγέλματος, εξ άλλου δεν αποτελούσε πρόβλημα για πολλούς καθώς στις παραδοσιακές κοινωνίες οι εναλλακτικές ήταν περιορισμένες. Σταδιακά με την βιομηχανική πρόοδο και τη μετάβαση από την αγροτική στην βιομηχανική κοινωνία το ζήτημα του επαγγελματικού προσανατολισμού τέθηκε σε διαφορετικές βάσεις. Ο καταμερισμός της εργασίας και ο σύγχρονος τρόπος παραγωγής έφεραν αντιμέτωπους τους εργαζόμενους με ένα πλήθος επαγγελματικών εναλλακτικών. Τα αυξανόμενα προβλήματα της εργασίας, περαιτέρω, όπως η ανεργία των νέων απαίτησαν μια επιστημονική προσέγγιση στη συμβουλευτική και την μετάβαση από τους ερασιτέχνες συμβούλους στους επαγγελματίες. Έτσι οι μέθοδοι που αξιοποιήθηκαν εστίασαν αρχικά στον εντοπισμό μέσα από εμπειρικές μεθόδους των ατομικών διαφορών για την αντιστοίχιση με ένα επάγγελμα. Οι μετέπειτα εξελίξεις στην οικονομία, οι τεχνολογικές επαναστάσεις και η συνακόλουθη μεταβολή στον εργασιακό χάρτη είχαν επίδραση και στο πεδίο της συμβουλευτικής. Η συμβουλευτική απέκτησε μια διάσταση εφ' όρου ζωής. Στη σημερινή κοινωνία της μετανεωτερικότητας ή τη ύστερης νεωτερικότητας, όπως πολλοί την αποκαλούν, απαιτείται ένα μοντέλο συμβουλευτικής σταδιοδρομίας που περιγράφει περισσότερο μοναδικές και δυναμικές αποφάσεις παρά να ορίζει κανονιστικές επιλογές. Ένα μοντέλο του 21ου αιώνα για την παροχή συμβουλών σταδιοδρομίας πρέπει κυρίως να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τα συναισθήματα της αβεβαιότητας και του άγχους που βιώνουν οι εργαζόμενοι καθώς προσαρμόζονται σε πολλαπλές αλλαγές στην εργασία σε αυτό που ο Bauman (2017) αποκάλεσε «ρευστοί καιροί»¹.

1.1 Οι τάσεις στην Ε.Ε

Σε επίπεδο Ε.Ε. το ζήτημα του Επαγγελματικού Προσανατολισμού φαίνεται να εμφανίζεται ήδη από την δεκαετία του 60. Μέσα από μια σειρά κατευθύνσεων που εκδίδει προς τα κράτη μέλη παροτρύνει ώστε να υπάρξουν οι κατάλληλες ρυθμίσεις για την θεμελίωση σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο συστημάτων ενημέρωσης και προσανατολισμού των νέων².

Έκτοτε οι έμμεσες και ευθείες αναφορές στη σημασία του επαγγελματικού προσανατολισμού παρουσιάζονται σε διάφορα θεσμικά κείμενα της Ε.Ε. Ενδεικτικά:

¹ Mark L. Savickas and Suzanne Savickas, Chapter 2 A History of Career Counselling, στο James A. Athanasou • Harsha N. Perera Editors, International Handbook of Career Guidance Second Edition, Springer Nature Switzerland AG 2019

² Λογώτης Γ. Διδακτορική Διατριβή Ο ρόλος του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των μαθητών: από το θεσμικό λόγο στην εκπαιδευτική πρακτική, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος, 2014

- Το Δεκέμβριο του 1995 στη Λευκή Βίβλο για την εκπαίδευση και κατάρτιση, με τίτλο «Διδασκαλία και Μάθηση. Προς την κοινωνία της γνώσης» που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Το 1996 στην Πράσινη Βίβλο με τίτλο: «Ζωή και Εργασία στην κοινωνία των πληροφοριών. Πρώτα ο άνθρωπος».
- Στο ψήφισμα του Συμβουλίου της Ε.Ε. στις 25.11.2003 για την «Ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου για την κοινωνική συνοχή και την ανταγωνιστικότητα στην κοινωνία της γνώσης»
- Το Σεπτέμβριο του 2007 σε ανακοίνωσή της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με θέμα την προαγωγή της πλήρους συμμετοχής των νέων στην εκπαίδευση, την απασχόληση και την κοινωνία
- Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 21ης Νοεμβρίου 2008 σχετικά με την προετοιμασία των νέων για τον 21ο αιώνα.
- Το 2009 στη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ε.Ο.Κ.Ε.)
- Το 2010 στην έκθεση της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας σχετικά με «Μια στρατηγική της Ε.Ε. για τη νεολαία – Επένδυση και ενδυνάμωση»
- Στην Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2012 με τίτλο «Ανασχεδιασμός της εκπαίδευσης: επενδύοντας στις δεξιότητες για καλύτερα κοινωνικοοικονομικά αποτελέσματα»
- Το 2017 στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων
- Στην διακήρυξη των Υπουργών Παιδείας στο Όσαμπρικ το 2020

Οι διαχρονικές αναφορές συγκλίνουν στα εξής σημεία ως προς το ζήτημα του επαγγελματικού προσανατολισμού:

- ✓ Στην ανάγκη για περαιτέρω ανάπτυξη «μιας νέας φιλοσοφίας διά βίου μάθησης (η οποία) συνεπάγεται ότι τα άτομα θα επωφελούνται από επαγγελματικό προσανατολισμό καθ' όλη τη διάρκεια του βίου τους
- ✓ Στην ανάγκη περαιτέρω ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου
- ✓ Στην ισχυρή σύσταση για την συμπερίληψη «αποτελεσματικού επαγγελματικού προσανατολισμού» στις εθνικές στρατηγικές για τις δεξιότητες.
- ✓ Στην παραδοχή ότι κάθε άτομο έχει δικαίωμα σε έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια με στόχο τη βελτίωση των προοπτικών του για απασχόληση
- ✓ Στην ανάγκη για περαιτέρω ανάπτυξη του επαγγελματικού προσανατολισμού ώστε να προσαρμοστεί στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, και να μειωθεί η ανεργία των νέων
- ✓ Στην ανάγκη να διασφαλιστεί στους νέους ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση ανεξαρτήτως κοινωνικής προέλευσης και οικονομικών δυνατοτήτων και να εξασφαλιστεί ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση για μειονεκτούντες νέους, προερχόμενους από οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα
- ✓ Στην ανάγκη να δημιουργηθούν «one-stop shops» στα οποία τα άτομα θα λαμβάνουν υπηρεσίες συμβουλευτικής για την καριέρα τους καθώς και εξατομικευμένη και στοχευμένη μάθηση
- ✓ Στην ανάγκη να αποφεύγονται οι δυσαναλογίες μεταξύ αποτελεσμάτων της εκπαίδευσης και απαιτήσεων της αγοράς εργασίας αναπτύσσοντας για παράδειγμα περισσότερες και καλύτερες ευκαιρίες συμβουλών για τους νέους και

θεμελιώνοντας στενότερους δεσμούς μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και του κόσμου της εργασίας

- ✓ Στην ανάγκη ανάπτυξης των αναλυτικών σχολικών προγραμμάτων με την ενίσχυση του επαγγελματικού προσανατολισμού
- ✓ Στην ανάγκη προώθησης στενότερων δεσμών με τους γονείς για τα θέματα του επαγγελματικού προσανατολισμού
- ✓ Στην ανάγκη συνεργασίας στα θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού με τις τοπικές κοινότητες και τον κόσμο της εργασίας
- ✓ Στην ενθάρρυνση της συνεργασίας των σχολικών μονάδων με τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- ✓ Στην ανάγκη για τη βελτίωση της πρόσβασης και της ποιότητας των υπηρεσιών πληροφόρησης, προσανατολισμού και παροχής συμβουλών

1.2 Σύντομη Ιστορική Αναδρομή του Θεσμού του Επαγγελματικού προσανατολισμού στην εκπαίδευση στη χώρα μας

➤ Σε επίπεδο πολιτικής

Το ζήτημα του Επαγγελματικού προσανατολισμού έχει απασχολήσει σε επίπεδο επίσημων – θεσμικών παρεμβάσεων την χώρα μας από τη δεκαετία του 50. Ενδεικτικοί σταθμοί σε επίπεδο πολιτικής υπήρξαν οι εξής:

- **Το 1953**, όπου εισάγεται ο θεσμός της Συμβουλευτικής και του Προσανατολισμού ως διακριτό αντικείμενο διδασκαλίας στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε διάφορα διδασκαλεία Μέσης και Δημοτικής εκπαίδευσης στη χώρα.
- **Το 1976** όπου με το Νόμο 309/76 ο Σ.Ε.Π. εισάγεται ως «μάθημα» στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση με το σκεπτικό ότι θα συμβάλει στον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης.
- **Το 1985**, όπου με τον Νόμο 1566/85 ο Σ.Ε.Π. στοχεύει ιδίως στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών, στην πληροφόρησή τους για τις επαγγελματικές διεξόδους, στην ενημέρωσή τους για τα μεταβατικά στάδια προς την επαγγελματική αποκατάσταση και στην αρμονική ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο.
- **Το 1997** όπου με το Νόμο 2525/97 ο Σ.Ε.Π. στοχεύει στην παροχή βοήθειας προς τους μαθητές κατά τα διάφορα στάδια της ανάπτυξής τους, ώστε να συνειδητοποιήσουν τις κλίσεις τους, να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να διεκδικήσουν τη συμμετοχή τους στο κοινωνικό γίγνεσθαι.
- **Κατά την περίοδο 1994 -1999** μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (Ε.Κ.Τ.) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.) όπου προωθείται περαιτέρω ο ΣΕΠ μέσω της ενέργειας 1.1.ε με τίτλο «Επαγγελματικός Προσανατολισμός»

- **Κατά την περίοδο 2000-2006** όπου ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός εντάσσεται εκ νέου στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης.
- **Κατά την περίοδο 2007-2013** όπου με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» δίνεται έμφαση εκ νέου στο πεδίο των δεξιοτήτων και γνώσεων και στον κατάλληλο σχολικό επαγγελματικό προσανατολισμό

Σε επίπεδο σχολικής πράξης

- **Το 1967** με τον Α.Ν. 169/1967 εισάγεται στη Β και Γ Γυμνασίου το μάθημα «Επαγγελματική Εξερεύνησις και Επαγγελματικός Προσανατολισμός».
- **Το 1969** με το Β.Δ. 723 το μάθημα εισάγεται στη Γ Γυμνασίου. Αντικαθίσταται στη συνέχεια από την «Αγωγή του Πολίτου».
- **Το 1974** με σχετική εγκύκλιο (Φ240/18/16471/26-2-74) το ΥΠ.Ε.Π.Θ. ορίζεται ότι ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός θα διδάσκεται πλέον μόνο αν περισσεύουν ώρες από το μάθημα της Αγωγής του Πολίτου.
- **Το 1976** με τον Ν. 309/1976 (ΦΕΚ 100/30-4-1976) εισάγεται στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ο Σχολικός κι Επαγγελματικός Προσανατολισμός, η εφαρμογή του οποίου αρχίζει το 1977-78 πειραματικά στη Γ τάξη Γυμνασίου
- **Το 1981-82** επεκτείνεται η εφαρμογή του ΣΕΠ στις τρεις τάξεις του Γυμνασίου, στην Α και Β τάξη του Γενικού Λυκείου και στην Α τάξη του Επαγγελματικού Λυκείου.
- **Το 1985** με τον Νόμο 1566/85 ορίζεται η τοποθέτηση ενός εκπαιδευτικού ως Υπεύθυνου ΣΕΠ σε κάθε Διεύθυνση Εκπαίδευσης με έργο τον σχεδιασμό εφαρμογής του ΣΕΠ στα σχολεία ευθύνης του. Ο ΣΕΠ εφαρμόζεται από καθηγητές Δευτεροβάθμιας όλων των ειδικοτήτων που έχουν τύχει ειδικής επιμόρφωσης στα ΠΕΚ ή σε ειδικά σεμινάρια που οργανώνονται ανά περιοχή.
- **Το 1993** καταργείται από τις δύο πρώτες τάξεις του Γυμνασίου (Εγκύκλιος Γ2/4294/27-08-1993 ΥΠ.Ε.Π.Θ.)
- **Το 1997** με τον Νόμο 2525/97 ο ΣΕΠ ως «μάθημα» εφαρμόζεται στη Γ Γυμνασίου και στην Α ΤΕΛ, την Α ΕΠΛ και τις Α και Β ΓΕΛ
- **Το 2000** με την ΥΑ 455/γ2/7-2-2000 ορίζεται ως διακριτή κατηγορία Σχολικών Δραστηριοτήτων η Αγωγή Σταδιοδρομίας, η οποία υποστηρίζει την εφαρμογή του θεσμού της Συμβουλευτικής – Επαγγελματικού Προσανατολισμού
- **Το 2011** καταργείται το Σ.Ε.Π. από το Ωρολόγιο Πρόγραμμα της Γ΄ τάξης Γυμνασίου (Υ.Α. 104868/Γ2/13-09-2011)
- **Το 2013** αντικαθίσταται το μάθημα «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός - Περιβάλλον Εργασίας (Υ.Α. 21072/ Γ2/28-02-2003) της Α΄ τάξης των ΕΠΑΛ από το μάθημα «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός - Περιβάλλον Εργασίας - Ασφάλεια και Υγιεινή» (ΦΕΚ 2211/2013).

Σε επίπεδο υποστηρικτικών δομών

- Κατά την περίοδο 1997-2010:

1. ίδρυση του Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.)

2. ίδρυση ενός (1) Κέντρου Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΚΕ.ΣΥ.Π.) στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο κι ενός (1) ΚΕ.ΣΥ.Π. στη Διεύθυνση Σπουδών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του ΥΠ.Ε.Π.Θ.
3. ίδρυση εξήντα οχτώ (68) ΚΕ.ΣΥ.Π. στις έδρες των Νομών της χώρας και 200 Γραφείων Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΓΡΑ.ΣΕΠ) σε ισάριθμες σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.
4. κατάρτιση 120 εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε ειδικό πρόγραμμα σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου 1000 ωρών με στόχο την στελέχωση των ΚΕ.ΣΥ.Π., 900 εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε ειδικό πρόγραμμα 520 ωρών με στόχο τη στελέχωση των ΓΡΑ.ΣΕΠ. και 78 εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ως Ειδικών Πληροφόρησης για τη στελέχωση των ΚΕ.ΣΥ.Π.
5. δημιουργία σύγχρονου εκπαιδευτικού υλικού, έντυπου και ηλεκτρονικού
6. κατασκευή ψυχοπαιδαγωγικού υλικού κατάλληλου για τις ανάγκες εφαρμογής του ΣΕΠ στην εκπαίδευση.
7. 2002 στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση (Τ.Ε.Ε.) - ίδρυση 105 Γραφείων Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας (ΓΡΑ.ΣΥ) (ΥΑ 130807/Γ2/5.12.2002)
8. 2006 αυξάνεται ο αριθμός των δομών Σ.Ε.Π. με τη δημιουργία 11 επιπλέον ΚΕ.ΣΥ.Π. και 370 ΓΡΑ.Σ.Ε.Π. (ΦΕΚ 1831Β/15-12-2006).
9. 2007-2008 πραγματοποιείται επιμόρφωση για τα στελέχη που εφαρμόζουν τον θεσμό της Συμβουλευτικής (συνολικά 1000 εκπαιδευτικοί της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης)

➤ κατά την περίοδο 2010-2020:

1. Αναστολή λειτουργίας των Γραφείων Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας κι Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΓΡΑ.ΣΥ) σε ΕΠΑΛ (Υ.Α. 105298/Γ2/27-08- 2010/Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ.).
2. Αναστολή της λειτουργίας των Γραφείων Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΓΡΑ.Σ.Ε.Π.),
3. Κατάρτιση του Σ.Ε.Π. από το Ωρολόγιο Πρόγραμμα της Α΄ τάξης Γενικού Λυκείου με έναρξη το σχολικό έτος 2011 – 2012.
4. Παύση λειτουργίας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (ΦΕΚ 372Β΄/20-02-2012) και κατ' επέκταση του Τομέα Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού
5. Σύσταση βάσει της υπ' αριθ. Υ.Α. 119959/20-10-2011 (ΦΕΚ 2351Β) του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) ο οποίος αποτελεί Ν.Π.Ι.Δ. του Υπουργείου Παιδείας.
6. Κατάρτιση με τον Νόμο 4547/2018 των ΚΕ.ΣΥ.Π. και ιδρύονται τα ΚΕ.ΣΥ (άρθρο 6). Ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός δεν αποτελεί πια τη βασική μέριμνα των νέων δομών.

Ο ΣΕΠ σήμερα

- ΣΕΠ δεν υφίσταται στο ωρολόγιο πρόγραμμα του Γυμνασίου.
- ΣΕΠ υπάρχει ΜΟΝΟ στην Α΄ τάξη των ΕΠΑΛ και εκεί όχι ως ανεξάρτητο μάθημα, αλλά συνένωση δύο διαφορετικών μαθημάτων, ΣΕΠ και Υγεία και Ασφάλεια στο χώρο Εργασίας.
- Από το 2020 εισάγεται πιλοτικά σε 218 σχολεία Δημοτικά και Γυμνάσια το Εργαστήριο Δεξιοτήτων σύμφωνα με το οποίο στον κύκλο «Δημιουργώ και Καινοτομώ» εντάσσεται η υποενότητα «γνωρίζω τα επαγγέλματα».
- Παράλληλα υφίστανται δράσεις επαγγελματικού προσανατολισμού προαιρετικής φύσης μέσα από τα προγράμματα αγωγής σταδιοδρομίας

2. Οι πολιτικές σε επίπεδο εκπαιδευτικών συστημάτων Ε.Ε.

1. Ο θεσμός του ΣΕΠ στην πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών δεν έχει τη μορφή μαθήματος που διδάσκεται σε επίπεδο τάξης. Όπου υπάρχει σχετικό μάθημα συνήθως συνοδεύεται κι από μια πληθώρα άλλων παρεμβάσεων με έμφαση στη σύνδεση του μαθητή με την επαγγελματική ζωή.
2. Ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός κι η Καθοδήγηση των μαθητών έχει τη μορφή συνεδριών ατομικών ή ομαδικών με Συμβούλους Προσανατολισμού στον χώρο του σχολείου ή σε ειδικά κέντρα Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε επίπεδο Δήμων.
3. Οι Σύμβουλοι Προσανατολισμού είναι επαγγελματίες με ειδικές σπουδές στην Συμβουλευτική, ή Ψυχολόγοι, Κοινωνιολόγοι, Κοινωνικοί Λειτουργοί και παιδαγωγοί με ειδική κατάρτιση.
4. Ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός προσφέρεται κυρίως στη μετά-πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η υποστήριξη συνεχίζει να προσφέρεται στον μαθητή καθ' όλη τη διάρκεια του σχολείου και των σπουδών του και μέχρι και την εύρεση εργασίας. Λαμβάνεται ειδική μέριμνα για τα άτομα που εγκαταλείπουν την εκπαίδευση ή αντιμετωπίζουν δυσκολίες (μαθησιακές, ενταξιακές κλπ).
5. Σημαντικό ρόλο στον Επαγγελματικό Προσανατολισμό παίζουν κι άλλοι φορείς εκτός Εκπαίδευσης που σχετίζονται κυρίως με την αγορά εργασίας. Σε πολλές χώρες οι μαθητές έρχονται σε επαφή με επαγγελματίες, πρέπει να ενταχθούν σε ένα πρόγραμμα εργασίας, ή να έχουν επαγγελματικές εμπειρίες π.χ. σε εταιρίες που διασυνδέονται με την Εκπαίδευση γι' αυτόν τον σκοπό.
6. Έμφαση επίσης δίνεται σε υποστήριξη μέσω τηλεφωνικών γραμμών ή ιστότοπων όπου οι μαθητές μπορούν να αναζητήσουν πληροφορίες.
7. Υπάρχει η τάση διασύνδεσης/δικτύωσης μεταξύ μαθητών, γονέων, σχολείου, Πανεπιστημίων, Υπουργείων Παιδείας/Εκπαιδευτικών Φορέων και αγοράς εργασίας σε μία προσπάθεια υποστήριξης των νέων από την ηλικία περίπου των 12 ετών έως και την εύρεση εργασίας³.

³ <https://www.euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems>

3. Οι κατευθύνσεις από τους υπερεθνικούς οργανισμούς

3.1 Σύμφωνα με την Unesco:

η συμβουλευτική ορίζεται ως μια δραστηριότητα δυναμική η οποία περιλαμβάνει μια σειρά από διασυνδεδεμένες δράσεις συμπεριλαμβανομένου

- της παροχής πληροφοριών καριέρας,
- προσωποποιημένης καθοδήγησης/συμβουλευτικής,
- μετρήσεων δεξιοτήτων και ικανοτήτων μέσω διαφόρων τεστ και ταυτόχρονα
- την έκθεση σε πραγματικές συνθήκες εργασίας⁴.

Σύμφωνα με στοιχεία από διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός μπορεί να λαμβάνει τις εξής μορφές⁵ :

- προγράμματα συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού τα οποία συνιστούν μέρος του πυρήνα του αναλυτικού προγράμματος. Τέτοια προγράμματα υφίστανται είτε ως αυτοτελή μαθήματα, είτε στο πλαίσιο διαθεματικών προσεγγίσεων ακόμα και ως επιπλέον δραστηριότητες – ημερίδες, εκτός αναλυτικού προγράμματος (extracurricular programmes)
- σε ορισμένες περιπτώσεις τα προγράμματα περιλαμβάνουν επισκέψεις σε χώρους εργασίας, εργασιακή εμπειρία ή και προγράμματα παρακολούθησης ενός επαγγέλματος (work shadowing)
- αρκετά προγράμματα παρέχονται στο πλαίσιο μιας ευρύτερης παροχής καθοδήγησης/συμβουλευτικής από σχολικούς ψυχολόγους ή ειδικευμένους παιδαγωγούς

3.2 Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ

Η σύσταση για τις χώρες του ΟΟΣΑ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήδη από το 2004 όσον αφορά την βελτίωση της καθοδήγησης σταδιοδρομίας των νέων εστιάζει κυρίως στη μείωση του χάσματος στην πρόσβαση και τη βελτίωση του είδους, του επιπέδου και της ποιότητας των υπηρεσιών συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού

Ειδικά για τα σχολεία:

- οι κύριες προκλήσεις έγκεινται στην παροχή επαρκών και κατάλληλων ανθρώπινων και χρηματικών πόρων τόσο στο πλαίσιο του σχολείου όσο και της κοινότητας,
- στη διασφάλιση ότι οι πόροι αυτοί διατίθενται στην καθοδήγηση σταδιοδρομίας και
- στη βέλτιστη χρήση των εν λόγω πόρων.

⁴ Dr Satbir Bedi, IAS, Chairperson, National Council for Teacher Education, Dr Vikas Baniwal, Department of Education, University of Delhi, Mr Mame Omar Diop, Chief Education, UNESCO New Delhi. <https://en.unesco.org/news/professional-counselling-and-career-guidance-holistic-education>
Προσπελάστηκε 18/01/2021

⁵ UNESCO-UNEVOC International Centre for Technical and Vocational Education and Training, ISBN 978-92-95071-57-5, e-publication, 2013

Περαιτέρω αναφορά γίνεται στην:

- επίσημη ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων,
- στην εστίαση των προγραμμάτων επαγγελματικής αγωγής ώστε να αποκτήσουν οι μαθητές δεξιότητες διαχείρισης σταδιοδρομίας, καθώς και
- στη βελτίωση των μηχανισμών υποχρέωσης λογοδοσίας⁶.

Ως προς την σχολική πράξη αναφέρει ότι:

- θα πρέπει όλοι οι μαθητές να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες συμβουλευτικής
- η ανάπτυξη δεξιοτήτων δια βίου μάθησης και επαγγελματικής εξέλιξης θα πρέπει να ενταχθεί στο αναλυτικό πρόγραμμα καθώς και
- η εργασιακή εμπειρία να αποτελεί τμήμα της σχολικής πράξης για την στενή σύνδεση σχολείου, αγοράς εργασίας και ευρύτερα του κόσμου της εργασίας⁷

Ως προς τις αδυναμίες που έχουν εντοπιστεί ο ΟΟΣΑ στην μελέτη του μεταξύ άλλων επισημαίνει:

- Το υψηλό κόστος παροχής των εργαλείων συμβουλευτικής (συνεντεύξεις και τεστ) σε μεγάλη κλίμακα
- Τις αδυναμίες ως προς την σύνδεση με την αγορά εργασίας που παρουσιάζει η συμβουλευτική και ο επαγγελματικός προσανατολισμός ο οποίος παρέχεται αμιγώς από τη σχολική μονάδα

Σε πρόσφατη μελέτη αναφέρει ότι οι νέοι :

- (ιδιαίτερα εκείνοι κάτω των 25 ετών) διαχρονικά αντιμετωπίζουν προβλήματα κατά την προσπάθειά τους να εισέλθουν στην αγορά εργασίας
- εισέρχονται σε έναν εργασιακό κόσμο ο οποίος μεταβάλλεται ραγδαία με την τεχνολογία να μετασχηματίζει διαρκώς την αγορά εργασίας
- κατά την περίοδο που καλούνται να αποφασίσουν για τις εκπαιδευτικές διαδρομές που θα ακολουθήσουν στην πραγματικότητα λαμβάνουν αποφάσεις επενδύοντας στο μέλλον τους. Ο ρόλος της συμβουλευτικής είναι να εξασφαλίσει ότι οι αποφάσεις αυτές λαμβάνονται με έναν σημαντικό βαθμό βεβαιότητας (confidence).
- έως 15 ετών φαίνεται από τις μελέτες του PISA ότι διαμορφώνουν μη ρεαλιστικές προσδοκίες καριέρας οι οποίες μάλιστα βασίζονται σε ελλιπή πληροφόρηση
- σε αυτό το πλαίσιο φαίνεται να έχουν ελλιπή κατανόηση για την αξία της επαγγελματικής εκπαίδευσης και την εναλλακτική που προσφέρει ως προς την επαγγελματική αποκατάσταση
- από τα υψηλά κοινωνικά στρώματα έχουν την τάση να καταλήγουν στα υψηλού κύρους επαγγέλματα ενώ οι νέοι από χαμηλά κοινωνικοοικονομικά στρώματα έχουν την τάση να εργάζονται σε τεχνικά επαγγέλματα

Τέλος επισημαίνει ότι υφίστανται και άλλα θέματα τα οποία επηρεάζουν την επιλογή επαγγέλματος όπως το φύλο, η εθνικότητα και η μετανάστευση

Για την αποτελεσματική παροχή συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού προτείνει:

⁶ CAREER GUIDANCE: A HANDBOOK FOR POLICY MAKERS – ISBN-92-64-015191 © OECD 2004

⁷ CAREER GUIDANCE: A HANDBOOK FOR POLICY MAKERS – ISBN-92-64-015191 © OECD 2004

- Την παροχή στους μαθητές από την πρωτοβάθμια ήδη εκπαίδευση σε τακτική βάση ευκαιριών προβληματισμού και αναζήτησης του μέλλοντός τους
- Την παροχή ευκαιριών στους μαθητές ώστε να έρθουν σε επαφή με την αγορά εργασίας και ιδιαίτερα με τα επαγγέλματα τα οποία είναι στρατηγικής οικονομικής σημασίας, τα αναδυόμενα επαγγέλματα, αλλά και εκείνα για τα οποία δεν υπάρχει επαρκής πληροφόρηση
- Την παροχή στους μαθητές ευκαιριών ώστε να έρθουν σε επαφή με την αγορά εργασίας με επισκέψεις ειδικών συμβούλων στο σχολείο, με επισκέψεις των ίδιων των γονέων στο σχολείο αλλά και ατόμων από την αγορά εργασίας
- Την παροχή πρόσβασης σε αξιόπιστες πηγές για την αγορά εργασίας και καθοδήγηση από καλά εκπαιδευμένους επαγγελματίες συμβουλευτικής πριν από τα κρίσιμα στάδια λήψης απόφασης
- Την αναγνώριση της σημασίας που διαδραματίζουν στον επαγγελματικό προσανατολισμό παράγοντες όπως η οικογένεια, το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο, η ταυτότητα του ατόμου, η ασύμμετρη πληροφόρηση, το φύλο και τα εθνοτικά στερεότυπα
- Τον εντοπισμό των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων και την παροχή πρόσθετης παρέμβασης σε αυτές
- Να συνεχίσουν να παρέχουν ερευνητικά δεδομένα για το πεδίο μέσα από αυστηρές επιστημονικές μεθοδολογίες οι οποίες θα τροφοδοτούν τις μελλοντικές πολιτικές παρεμβάσεις⁸

3.3 Σύμφωνα με το Cedefop

Οι νέοι:

- Καλούνται να λάβουν περισσότερες αποφάσεις από ό,τι στο παρελθόν, σε ένα περιβάλλον όμως το οποίο δυσχεραίνει κατά πολύ την λήψη αποφάσεων
- οι φιλοδοξίες για την σταδιοδρομία τους έχουν συχνά στενό ορίζοντα, είναι μη ρεαλιστικές και «παραμορφωμένες» από το κοινωνικό υπόβαθρο
- συχνά έχουν περιορισμένη επίγνωση των δυνατοτήτων τους και περιορισμένη πρόσβαση σε αντικειμενική πληροφόρηση
- έχουν περιορισμένη κατανόηση για ορισμένες εκπαιδευτικές διαδρομές και επαγγέλματα, όπως για παράδειγμα τη μαθητεία, με αποτέλεσμα σε ορισμένες περιπτώσεις να οδηγούνται έως και την σχολική εγκατάλειψη

Επίσης επισημαίνεται ότι η συμμετοχή των νέων σε δραστηριότητες επαγγελματικού προσανατολισμού, συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με το κοινωνικό υπόβαθρο με αποτέλεσμα να υφίσταται ο κίνδυνος της κοινωνικής ανισότητας στην πρόσβαση των συγκεκριμένων υπηρεσιών. Τέλος υπογραμμίζεται ότι ενώ η συμμετοχή σε δραστηριότητες επαγγελματικού προσανατολισμού συνδέεται με εκπαιδευτικά και οικονομικά οφέλη, είναι λίγοι οι νέοι οι οποίοι έχουν επαρκή πρόσβαση σε αυτές τις υπηρεσίες⁹.

⁸ WORKING IT OUT: CAREER GUIDANCE AND EMPLOYER ENGAGEMENT Pauline Musset and Lucia Mytina Kurekova OECD Slovak Governance Institute, 06 Jul 2018, <https://doi.org/10.1787/51c9d18d-en>

⁹ Investing in career guidance, Cedefop, 12/2019, https://www.cedefop.europa.eu/files/2227_en.pdf
Προσπελάστηκε 19-1-2021

4. Οι άξονες Πολιτικής για τον επαγγελματικό προσανατολισμό

4.1 Υφιστάμενες πολιτικές

4.1.1 Σε τοπικό επίπεδο (σχολικής μονάδας)

Τα εργαστήρια δεξιοτήτων

Στη α/θμια και β/θμια εκπαίδευση από το νηπιαγωγείο έως και το γυμνάσιο κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά (2019-2020) εφαρμόστηκε πιλοτική δράση με τίτλο «Εργαστήρια Δεξιοτήτων» για την ένταξη νέων θεματικών σε 218 σχολεία σε όλη την επικράτεια, Νηπιαγωγεία, Δημοτικά και Γυμνάσια. Κύριος σκοπός του πιλοτικού προγράμματος ήταν να ενισχυθεί η καλλιέργεια ήπιων δεξιοτήτων («soft skills»), δεξιοτήτων ζωής και δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης (από κοινού «δεξιότητες του 21ου αιώνα») στους μαθητές, όπως ενδεικτικά η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η συνεργασία, η επικοινωνία, η ευελιξία και προσαρμοστικότητα, η πρωτοβουλία, η οργανωτική ικανότητα, η ενσυναίσθηση και οι κοινωνικές δεξιότητες, η επίλυση προβλημάτων, ο ψηφιακός και τεχνολογικός γραμματισμός. Παράλληλα με την καλλιέργεια των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, η λογική του πιλοτικού προγράμματος εξυπηρετεί και έναν άλλο διττό σκοπό: αφενός την ενίσχυση της βιωματικής και ανακαλυπτικής μάθησης, με στόχο την πιο άμεση και ενεργή συμμετοχή των μαθητών στην τάξη, και αφετέρου την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε μεθοδολογίες εργαστηριακής (μη τυπικής) προσέγγισης της διδασκαλίας.

Ειδικότερα, μεταξύ των θεματικών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του 4ου Κύκλου Δημιουργώ και Καινοτομώ, εντάχθηκε ο υποάξονας «Επιχειρηματικότητα- Αγωγή Σταδιοδρομίας- Γνωριμία με επαγγέλματα». Στο πλαίσιο αυτό στα 218 σχολεία τα οποία εντάχθηκαν στην πιλοτική δράση, ήδη από την Β Δημοτικού εντάχθηκε με τις κατάλληλες προσαρμογές ο θεσμός του επαγγελματικού προσανατολισμού. Οι μαθητές και οι μαθήτριες ήρθαν σε επαφή από πολύ μικρή ηλικία με έννοιες όπως:

- ✓ δημιουργική διαδικασία,
- ✓ δημιουργική σκέψη,
- ✓ οργανωτική ικανότητα και προγραμματισμός,
- ✓ εικονική επιχείρηση,
- ✓ νεανική επιχειρηματικότητα,
- ✓ επαγγέλματα του μέλλοντος,
- ✓ οικονομικός γραμματισμός,
- ✓ οικονομία και ηθική,
- ✓ φορολογική συνείδηση,
- ✓ κοινωνική ευθύνη,
- ✓ ψηφιακά περιβάλλοντα/ανοιχτά ψηφιακά περιβάλλοντα,
- ✓ ψηφιακές δεξιότητες,
- ✓ καινοτομία,
- ✓ νέες επαγγελματικές δεξιότητες και
- ✓ προσωπικότητα και επαγγελματική ταυτότητα

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός στα ΕΠΑΛ

Στην επαγγελματική εκπαίδευση από το **2013** στην Α΄ τάξη των ΕΠΑΛ εφαρμόζεται το μάθημα «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός - Περιβάλλον Εργασίας - Ασφάλεια και Υγιεινή» (ΦΕΚ 2211/2013). Σύμφωνα με το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σπουδών (ΦΕΚ2446/2015) και τις σχετικές οδηγίες διδασκαλίας (αριθμ πρωτ. Φ3/119855/Δ4/11-09-2020) βασικός σκοπός του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τους μαθητές και μαθήτριες με τις απαραίτητες πληροφορίες, γνώσεις και δεξιότητες που θα επιτρέψουν τη σταδιακή ένταξη σε μια δυναμικά μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας αλλά και στην ενεργό κοινωνική ζωή.

Ο σκοπός αυτός βρίσκεται σε πλήρη αρμονία με τους γενικότερους σκοπούς της εκπαίδευσης και ειδικότερα με το:

- να καλλιεργούν αρμονικά τις κλίσεις τους και τα ενδιαφέροντά τους
- να αποκτούν κοινωνική ταυτότητα και συνείδηση
- να αντιλαμβάνονται την κοινωνική αξία και ισοτιμία της πνευματικής και χειρωνακτικής εργασίας (εδ. β /παρ.1 /άρθρο 1 /κεφ. Α του ν.1566/85).

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο/η μελλοντικά εργαζόμενος/η οφείλει να έχει βασικές γνώσεις σε ζητήματα απασχόλησης, εργατικής νομοθεσίας, υγείας και ασφάλειας, πρακτικών θεμάτων διοίκησης κ.ά., ώστε να μπορεί να προσαρμόζεται αποτελεσματικά και δημιουργικά στο σύγχρονο ευμετάβλητο εργασιακό περιβάλλον έχοντας παράλληλα συνείδηση των ιδιαίτερων ατομικών χαρακτηριστικών του καθώς και των επαγγελματικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του, οι ειδικότεροι στόχοι του μαθήματος είναι να:

- υποστηρίξει τον/την μαθητή/μαθήτρια να εντοπίσει τα ιδιαίτερα ατομικά χαρακτηριστικά του/της που διαμορφώνουν τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές του/της αποφάσεις
- διευκολύνει -υποστηρίξει τον/την μαθητή/μαθήτρια στην προσπάθειά του/της να αναζητήσει ενεργά έγκυρη και πρόσφατη πληροφόρηση σε θέματα που αφορούν στην επαγγελματική του/της σταδιοδρομία, αναπτύσσοντας παράλληλα δεξιότητες συγκέντρωσης, κριτικής ανάγνωσης και διαχείρισης της πληροφορίας
- ενεργοποιήσει-ευαισθητοποιήσει τον/την μαθητή/μαθήτρια ώστε ενεργά-συνειδητά και ώριμα (ανάλογα με την ηλικιακή και αναπτυξιακή του/της πορεία) να πάρει αποφάσεις που αφορούν στη σταδιοδρομία του/της (και ειδικότερα να επιλέξει ειδικότητα αφότου έχει γνωρίσει τις ιδιαιτερότητες των ειδικοτήτων που περιλαμβάνει ο τομέας του/της)
- ενημερώσει-ευαισθητοποιήσει τον/την μαθητή/μαθήτρια σε θέματα που αφορούν στο περιεχόμενο/αντικείμενο των ειδικοτήτων του τομέα του/της
- συνδέσει τη θεωρητική εκπαίδευση με τις σύγχρονες συνθήκες/απαιτήσεις στην αγορά εργασίας σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- αναδείξει τις αρχές, προϋποθέσεις και πρακτικές διασφάλισης της ατομικής υγείας και ασφάλειας του εργαζόμενου στο εργασιακό πλαίσιο
- προετοιμάσει τον/την μαθητή/μαθήτρια σε θέματα που αφορούν στο μελλοντικό του/της ρόλο ως εργαζόμενο/η, ώστε να ενταχθεί ομαλά στην αγορά εργασίας.

Σε συμφωνία με το παραπάνω πλαίσιο οι κατευθύνσεις που δίνονται προς τους εκπαιδευτικούς προτρέπουν τους εκπαιδευτικούς να προσεγγίζουν τον θεσμό του Επαγγελματικού Προσανατολισμού με τρόπο ώστε να:

- ✓ είναι μαθητοκεντρικό και προσαρμοσμένο στις ιδιαίτερες ανάγκες του αναπτυξιακού και ηλικιακού σταδίου που βρίσκονται οι μαθητές/μαθήτριες

- ✓ να είναι ευέλικτο με δυνατότητα προσαρμογής και ανανέωσης ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες και συνθήκες τόσο σε επίπεδο ατόμου-ομάδας όσο και σε επίπεδο τοπικής πραγματικότητας
- ✓ να είναι σύγχρονο και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας (λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικοοικονομικές ανακατατάξεις, τις τεχνολογικές εξελίξεις σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο δίνοντας παράλληλα την κοινωνική ανθρωποκεντρική διάσταση της σταδιοδρομίας - προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη)
- ✓ να λειτουργεί λιγότερο συμβατικά όσον αφορά το ρόλο του/της εκπαιδευτικού ο οποίος, στην προκειμένη περίπτωση, αναλαμβάνει ρόλο κύρια διευκολυντικό-υποστηρικτικό-εμπνευστικό παρά ηγετικό-καθοδηγητικό-δασκαλοκεντρικό
- ✓ να χρησιμοποιεί μέσα και μεθόδους που ανταποκρίνονται στην ενεργό συμμετοχική μάθηση, που καλλιεργούν την ανάπτυξη κριτικών ατόμων

Για να μπορούν τα παραπάνω χαρακτηριστικά να εφαρμοστούν απαραίτητη προϋπόθεση είναι η δημιουργία ενός κλίματος που διευκολύνει την προσωπική ανάπτυξη και ενεργό μάθηση. Το τελευταίο μπορεί να επιτευχθεί ειδικά όταν ο/η μαθητής/μαθήτρια: διευκολύνεται να αναπτύξει μια σχέση εμπιστοσύνης με τον/την εκπαιδευτικό, η οποία σχέση από μόνη της μπορεί να καταστεί πηγή μάθησης και ανάπτυξης εμπλέκεται ενεργά στο σχεδιασμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας γίνεται ικανός/ή να συνδέει τα διαδραματιζόμενα στην εκπαιδευτική πράξη, με τις ατομικές του/της ανάγκες, ανησυχίες, προβληματισμούς, αποκτά την δυνατότητα επιλογής και προσαρμογής των όσων λαμβάνουν χώρα στην τάξη με τις ιδιαίτερες ανάγκες- ικανότητες και ενδιαφέροντα, εμπλέκεται δυναμικά και ενεργά στην υλοποίηση των στόχων που από κοινού με τον/την εκπαιδευτικό έχουν τεθεί, αναγνωρίζεται ολιστικά σαν μια προσωπικότητα που σκέπτεται, αισθάνεται, και ενεργεί.

Επιπλέον ο «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός-Ασφάλεια και Υγεία στο χώρο εργασίας» προσφέρεται για ουσιαστικό διάλογο, για διερευνητική και ανακαλυπτική μάθηση. Τα θέματα προσεγγίζονται με συμμετοχικές και βιωματικές μεθοδολογίες που προωθούν την ανακαλυπτική μάθηση και καλλιεργούν ικανότητες, δεξιότητες και στάσεις.

4.1.2. Σε περιφερειακό επίπεδο (Περιφέρειας)

Τα ΚΕΣΥ

Από το 2018 με τον Νόμο 4547/2018(ΦΕΚ102/2018) «Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» ιδρύθηκαν και λειτουργούν στις 13 περιφέρειες της χώρας 71 Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.) αντικαθιστώντας τον θεσμό των Κέντρων Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού. Αποστολή των Κ.Ε.Σ.Υ. είναι η υποστήριξη των σχολικών μονάδων και των Ε.Κ. της περιοχής αρμοδιότητάς τους για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων ανεξαιρέτως των μαθητών στην εκπαίδευση και την προάσπιση της αρμονικής ψυχοκοινωνικής τους ανάπτυξης και προόδου. Για την εκπλήρωση της αποστολής τους, τα Κ.Ε.Σ.Υ. δραστηριοποιούνται στους τομείς της διερεύνησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών αναγκών, της διενέργειας αξιολογήσεων, του σχεδιασμού και της υλοποίησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων, καθώς και δράσεων επαγγελματικού προσανατολισμού, της υποστήριξης του συνολικού έργου των σχολικών μονάδων ή των Ε.Κ., της διενέργειας ενημερώσεων και επιμορφώσεων και της ευαισθητοποίησης του κοινωνικού συνόλου.

Ειδικότερα ως προς τα θέματα του Σχολικού Επαγγελματικού προσανατολισμού οι αρμοδιότητες που ασκούν τα Κ.Ε.Σ.Υ. για ζητήματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού αφορούν αφενός τη διερεύνηση, σε ομαδικό επίπεδο, των αναγκών των σχολικών κοινοτήτων στο πεδίο του επαγγελματικού προσανατολισμού, καθώς και των αντίστοιχων αναγκών, σε ατομικό επίπεδο, για τους μαθητές των Β' και Γ' τάξεων του Λυκείου και αφετέρου την υλοποίηση στοχευμένων εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων και δράσεων επαγγελματικού προσανατολισμού.

Αναλυτικότερα τα ΚΕΣΥ στις σχολικές μονάδες της περιφέρειάς τους, λαμβάνοντας υπόψη και τις παραμέτρους/συνθήκες των επιμέρους τοπικών κοινωνιών προβαίνουν στα εξής:

- στη διατύπωση των βασικών αξόνων των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης (Ε.Π.Ε.) όπως αυτά προβλέπονται από τον Νόμο 3699/2008
- στον σχεδιασμό και την υλοποίηση, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τις Επιτροπές Διεπιστημονικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Ε.Δ.Ε.Α.Υ.) του άρθρου 10 του Νόμου 4547/2018 προσαρμοσμένων ή ομαδικών παρεμβάσεων παιδαγωγικής και συμβουλευτικής ψυχοκοινωνικής στήριξης σε μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς,
- στον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων πρώιμης εκπαιδευτικής παρέμβασης και πρόληψης, στοχευμένων δράσεων ενίσχυσης των γνωστικών και ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών, δράσεων ενδυνάμωσης συγκεκριμένων μελών ή ευάλωτων ομάδων της μαθητικής κοινότητας,
- στον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων που αποσκοπούν στην καλλιέργεια ευκαιριών προσωπικής ανάπτυξης, στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης, στην επίτευξη της αυτοεκπλήρωσης και συνολικά στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των μαθητών εντός και εκτός της σχολικής κοινότητας.
- Στην παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με τον επαγγελματικό προσανατολισμό στους μαθητές, καθώς και στους γονείς ή στους κηδεμόνες τους σε ομαδικό επίπεδο, με την παροχή υπηρεσιών που αφορούν την υποστήριξη του σχεδιασμού και της υλοποίησης προγραμμάτων αγωγής σταδιοδρομίας στις σχολικές μονάδες και Ε.Κ. της περιοχής αρμοδιότητάς τους
- στην παροχή υπηρεσιών πληροφόρησης για ζητήματα σχετικά με την αγορά εργασίας, τα προγράμματα σπουδών της μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τα συστήματα εισαγωγής σε αυτήν, καθώς και
- στην υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης και ομαλής μετάβασης στην ενήλικη ζωή και την αγορά εργασίας,

Για μαθητές/τριες σε ατομικό επίπεδο, περαιτέρω, παρέχουν υπηρεσίες συμβουλευτικής για ζητήματα επαγγελματικού προσανατολισμού που αφορούν:

- τη συγκρότηση και τη βέλτιστη ανάπτυξη της προσωπικής και επαγγελματικής ταυτότητας των μαθητών των Β' και Γ' τάξεων του Λυκείου,
- την υποστήριξη της αυτοαντίληψης και της αυτογνωσίας,
- την ενδυνάμωση της δυνατότητας αντιμετώπισης δυσκολιών λήψης απόφασης και την εν γένει μέριμνα σύνδεσης της λήψης απόφασης με τα στοιχεία της προσωπικότητας του συμβουλευόμενου μαθητή,
- την ευαισθητοποίηση και την υποστήριξη για ζητήματα επαγγελματικού προσανατολισμού,

Για εκπαιδευτικούς των σχολικών μονάδων σε ατομικό επίπεδο παρέχουν συμβουλευτική υποστήριξη για ζητήματα:

- ανάπτυξης συνεργατικών δράσεων,

- καλλιέργειας βασικών δεξιοτήτων αποτελεσματικής επικοινωνίας,
- ψυχοκοινωνικής στήριξης των μαθητών,
- ενδυνάμωσης συγκεκριμένων μελών ή ευάλωτων ομάδων της σχολικής κοινότητας και
- αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσης,

Προς τους γονείς παρέχουν συμβουλευτική υποστήριξη αναφορικά με:

- ζητήματα υποστήριξης της σχολικής μάθησης,
- την οργάνωση της μελέτης και
- την συνεργασία με τη σχολική μονάδα,

Τέλος σε επίπεδο σχολικής μονάδας παρέχουν διαρκή ενημέρωση για:

- προγράμματα αγωγής σταδιοδρομίας, συμβουλευτικής και προσανατολισμού
- για τις μεταβολές σε επίπεδο εκπαιδευτικού συστήματος,
- για ζητήματα επαγγελματικού προσανατολισμού μέσω της έντυπου και ψηφιακού υλικού που διατηρούν και επικαιροποιούν
- τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας και την σύνδεσή της με την εκπαίδευση

4.1.3 Από το κεντρικό επίπεδο (Κεντρική Υπηρεσία ΥΠΑΙΘ, ΙΕΠ) στις σχολικές μονάδες

Το ΙΕΠ

Το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.) σύμφωνα με τον ιδρυτικό του Νόμο (3966/2011 ΦΕΚ 118/2011) και τις μετέπειτα τροποποιήσεις του είναι επιτελικός επιστημονικός φορέας που υποστηρίζει το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και τους εποπτευόμενους φορείς του στα θέματα που αφορούν την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τη μεταλυκειακή εκπαίδευση, τη μετάβαση από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την αντιμετώπιση της μαθητικής διαρροής και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, με στόχο τη διασφάλιση του δικαιώματος όλων των παιδιών στην εκπαίδευση. Για κάθε συναφή πρωτοβουλία ή δράση υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων ή εποπτευόμενων φορέων του, απαιτείται συνεργασία με το Ι.Ε.Π.

Για την εκπλήρωση του σκοπού του, το Ι.Ε.Π. ασκεί, ιδίως, τις εξής αρμοδιότητες:

α) Γνωμοδοτεί ή εισηγείται προς τον/την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων για θέματα σχετικά με την εκπαιδευτική πολιτική, τα προγράμματα σπουδών, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών κλπ,

β) Διερευνά και εντοπίζει αλληλεπικαλύψεις σε ερευνητικές ή πειραματικές δραστηριότητες διαφορετικών φορέων σε θέματα εκπαίδευσης και γνωμοδοτεί ή εισηγείται για τους τρόπους αποφυγής των αλληλεπικαλύψεων αυτών και τη βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων στα θέματα αρμοδιότητας του Ι.Ε.Π.

γ) Μελετά συστηματικά τα θέματα που συνδέονται με τη σχολική ζωή, τη μαθητική διαρροή και την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, τα θέματα της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης,

τους παράγοντες που άμεσα ή έμμεσα επηρεάζουν το χαρακτήρα, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των σχολικών μονάδων και άλλα συναφή θέματα

δ) Σχεδιάζει και υλοποιεί υποστηρικτικές δράσεις στα θέματα των ανωτέρω αρμοδιοτήτων του, στο πλαίσιο της εφαρμογής νέων εκπαιδευτικών πολιτικών.

ε) Σχεδιάζει την εθνική στρατηγική για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και παρακολουθεί την υλοποίησή της στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

στ) Εισηγείται σχετικά με τα μέτρα και την πολιτική για τη στήριξη και την αποτίμηση της λειτουργίας των σχολείων.

Ειδικά για τα θέματα της σχολικής ζωής και του επαγγελματικού προσανατολισμού το ΙΕΠ παρακολουθεί συστηματικά και εξετάζει τα ζητήματα της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού των μαθητών, καθώς και της συμβουλευτικής στήριξης των γονέων/κηδεμόνων τους μέσα από την επιστημονική του υπηρεσία. Ενδεικτικά από τις εκθέσεις πεπραγμένων του Ινστιτούτου αναφέρουμε:

- κατά το έτος 2013¹⁰ η επιστημονική υπηρεσία του ΙΕΠ γνωμοδότησε μεταξύ άλλων και για θέματα συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού μέσω της μονάδας Σχολική και Κοινωνική Ζωή. Στα γενικά σχόλια του απολογισμού, επισημαίνεται ότι εντοπίζεται η ανάγκη στενότερης συνεργασίας με υπηρεσίες και φορείς του ΥΠΑΙΘ στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η Διεύθυνση Συμβουλευτικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων (ΣΕΠΕΔ).
- κατά το έτος 2015¹¹, το Γραφείο Έρευνας, Σχεδιασμού και Εφαρμογών Β' συνέταξε το ΑΠΣ του μαθήματος «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός-Περιβάλλον Εργασίας- Υγιεινή και Ασφάλεια»
- κατά το έτος 2017¹² το Ινστιτούτο παρείχε στοιχεία προς το Δίκτυο Ευριδίκη για την συμπλήρωση ερωτηματολογίου ως προς τα ζητήματα της Επαγγελματικής Σταδιοδρομίας και συμβουλευτικής
- κατά το έτος 2018¹³ στο πλαίσιο επιμορφωτικών δράσεων το ΙΕΠ συνδιοργάνωσε διήμερα workshop σε θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού και πράσινων τεχνολογιών στο πλαίσιο του προγράμματος GRAEDUCATION (20-21/3/2018, καθώς και 9-10/10/2018 & 13-14/11/2018).

Γενική Δ/ση Σπουδών Α/θμιας και Β/θμιας, ΙΕΠ και σχολικές μονάδες

Σε ετήσια βάση εγκρίνονται από την Γενική Δ/ση Σπουδών του ΥΠΑΙΘ έπειτα από εισήγηση του ΙΕΠ Προγράμματα Αγωγής Σταδιοδρομίας.

¹⁰ Βλ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΗΣ ΕΤΟΥΣ 2013, <http://iep.edu.gr/el/dioikisi/ti-einai-to-iep/etisioi-apologismoi>, προσπελάστηκε 10/06/2021

¹¹ Βλ Απολογισμός Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, 2015, , <http://iep.edu.gr/el/dioikisi/ti-einai-to-iep/etisioi-apologismoi>, προσπελάστηκε 10/06/2021

¹² Βλ Απολογισμός Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, 2017, , <http://iep.edu.gr/el/dioikisi/ti-einai-to-iep/etisioi-apologismoi>, προσπελάστηκε 10/06/2021

¹³ Βλ Απολογισμός Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, 2018, , <http://iep.edu.gr/el/dioikisi/ti-einai-to-iep/etisioi-apologismoi>, προσπελάστηκε 10/06/2021

Τα Προγράμματα Αγωγής Σταδιοδρομίας για το σχολικό έτος 2020-2021 έχουν διάρκεια τουλάχιστον τρεις (3) μήνες και υλοποιούνται οποτεδήποτε μέσα στο διδακτικό έτος και μέχρι δέκα (10) ημέρες πριν τη λήξη των μαθημάτων.

Τα προγράμματα Αγωγής Σταδιοδρομίας υλοποιούνται:

- Στα Γυμνάσια, Γενικά/ Επαγγελματικά Λύκεια εκτός ωρολογίου προγράμματος, με εξαίρεση τους/τις μαθητές/τριες των ΕΠΑΛ που λαμβάνουν μέρος σε προγράμματα που εκπονούνται στο πλαίσιο της Ζώνης Δημιουργικών Δραστηριοτήτων στην Α' ΕΠΑΛ.
- Στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μπορούν να υλοποιούνται και εντός του ωρολογίου προγράμματος, αξιοποιώντας τη δυνατότητα διαθεματικής προσέγγισης σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης των προγραμμάτων οι σχολικές μονάδες δύνανται: (α) να συνεργάζονται με δημόσιους οργανισμούς, φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, ΑΕΙ, άλλους κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, επιμελητήρια, τοπικούς επαγγελματικούς φορείς, σωματεία επιχειρηματικότητας κ.ά., οι οποίοι υλοποιούν προγράμματα/δράσεις εγκεκριμένα από τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Υ.ΠΑΙ.Θ. και (β) να αξιοποιούν εκπαιδευτικό υλικό φορέων, εγκεκριμένο από το Υ.ΠΑΙ.Θ. .

Στο πλαίσιο υλοποίησης Προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας, υπάρχει η δυνατότητα συμμετοχής σε θεματικά δίκτυα Αγωγής Σταδιοδρομίας (τοπικά, περιφερειακά, εθνικά, διεθνή), τα οποία είναι εγκεκριμένα από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υ.ΠΑΙ.Θ..

4.2 Σχεδιαζόμενες πολιτικές

4.2.1 Γενίκευση του εργαστηρίου Δεξιότητων:

Ός προς τα θέματα του επαγγελματικού προσανατολισμού η γενίκευση του εργαστηρίου δεξιοτήτων πρόκειται να δημιουργήσει ένα πλήρως διαφορετικό εκπαιδευτικό τοπίο σε σύγκριση με το παρελθόν. Τα ήδη πολύ θετικά αποτελέσματα από την ενδιάμεση έκθεση της πιλοτικής εφαρμογής¹⁴, σε επίπεδο μαθησιακών αποτελεσμάτων, γνώσεων, δεξιοτήτων, ικανοτήτων, δημιουργούν προσδοκίες για την ποιοτική αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης από το Νηπιαγωγείο έως και το Γυμνάσιο. Ειδικά τα θέματα της νεανικής επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας, της σταδιοδρομίας, των επαγγελματικών δεξιοτήτων αλλά και της προσωπικής ανάπτυξης θα τεθούν στο επίκεντρο, με υποχρεωτικό χαρακτήρα σε όλες τις σχολικές μονάδες της επικράτειας. Η εμπλοκή των μαθητών/τριών με τα ζητήματα αυτά από τις πρώτες τάξεις ήδη του Δημοτικού Σχολείου αναμένεται να εισάγει τους μαθητές/τριες στις σχετικές έννοιες και να καλλιεργήσει τις σχετικές δεξιότητες.

¹⁴ Βλ Εργαστήρια Δεξιότητων, ενδιάμεση έκθεση παρακολούθησης, <http://iep.edu.gr/el/anakoinoseis-ergasthria-deksiotiton-menou> , προσπελάστηκε 10/06/2021

4.2.2 Ο σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός εισάγεται υποχρεωτικά σε όλη την επικράτεια

Η κορύφωση της προσπάθειας αυτής, εντοπίζεται στην Γ Γυμνασίου, σε ένα κατά γενική ομολογία κρίσιμο «σταυροδρόμι» για τις επιλογές του κάθε μαθητή/τριας τόσο για την μετέπειτα εκπαιδευτική του διαδρομή, όσο και για την μετέπειτα επαγγελματική του εξέλιξη. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η εισαγωγή του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού μέσω του προγράμματος που προτείνεται στην ενότητα 5 με τα εξής βασικά χαρακτηριστικά:

- υποχρεωτικά στο ωρολόγιο πρόγραμμα της Γ Γυμνασίου
- για μία ώρα σε εβδομαδιαία βάση
- για όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους
- σε όλη την επικράτεια
- με βιωματικό χαρακτήρα

5. Το προτεινόμενο πρόγραμμα σπουδών

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω εισηγούμεστε το παρακάτω πρόγραμμα σπουδών

5.1 Εισαγωγή και αρχές εκπόνησης του Προγράμματος Σπουδών

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών του «Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού» της Γ΄ τάξης Γυμνασίου δίνεται έμφαση στην παροχή στους μαθητές ευκαιριών προβληματισμού και αναζήτησης σχετικά με το μέλλον τους μέσα από την παροχή αξιόπιστης και αντικειμενικής πληροφόρησης, καθοδήγησης και επαφής με τις διαφορετικές εκπαιδευτικές και επαγγελματικές διαδρομές και ευκαιρίες που ενδέχεται να συναντήσουν. Πρόκειται για μια δυναμική διαδικασία διασυνδεδεμένων δράσεων οι οποίες έχουν ως τελικό σκοπό να βοηθήσουν κάθε νέο να λάβει κάθε κρίσιμη απόφαση αξιοποιώντας πλήρως το δυναμικό του, ώστε να ενταχθεί ομαλά στον κόσμο της εργασίας και ευρύτερα στην κοινωνία.

Το πρόγραμμα σπουδών του «Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού» για τον λόγο αυτό:

(α) εμπεριέχει τη διεθνή και εγχώρια εμπειρία από το πεδίο του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού

(β) αξιοποιεί γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που έχουν αποκτήσει οι μαθητές και οι μαθήτριες μέσα από τα προγράμματα σπουδών των προηγούμενων τάξεων

(γ) επιτυγχάνει ισορροπία μεταξύ σύνθετων θεωρητικών προσεγγίσεων της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού και πράξης ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να επωφεληθούν τα μέγιστα από τον βιωματικό χαρακτήρα και το θεωρητικό υπόβαθρο του προγράμματος

(δ) εισάγει τους μαθητές και τις μαθήτριες στις βασικές έννοιες της συμβουλευτικής και του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού με απώτερο σκοπό την περαιτέρω καλλιέργεια της προσωπικότητάς τους

(ε) δίνει την ευκαιρία σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες ανεξαιρέτως να ανακαλύψουν, να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους και να αντλήσουν έγκυρη πληροφόρηση

(στ) υποστηρίζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, εκπαιδευτικών και επαγγελματικών μέσα από την παροχή των αντίστοιχων μεθοδολογικών εργαλείων και

(ζ) παρέχει ένα διαφοροποιημένο και ευέλικτο πλαίσιο μέσα στο οποίο είναι δυνατόν να καλυφθούν οι διαφορετικές ανάγκες των μαθητών/τριών

5.2 Γενικά Μαθησιακά Αποτελέσματα

- Γνώσεις

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών του «Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού» οι μαθητές και μαθήτριες αποκτούν γνώσεις σχετικές με:

(α) Τις έννοιες της συμβουλευτικής, του επαγγελματικού προσανατολισμού και των εργαλείων που χρησιμοποιούν.

(β) Την έννοια του εαυτού και του άλλου, της καλλιέργειας της προσωπικότητας, των ικανοτήτων/δεξιοτήτων και γνώσεων του 21^{ου} αιώνα καθώς και των δυνατοτήτων και των περιθωρίων βελτίωσης του εαυτού.

(γ) Τις εκτιμήσεις και τις δυνάμεις που επηρεάζουν την αγορά εργασίας, τα επαγγέλματα και ευρύτερα την καθημερινότητα και τον κόσμο της εργασίας.

(δ) Τις διαφορετικές εκπαιδευτικές διαδρομές που είναι διαθέσιμες για την διεκδίκηση του επαγγέλματος ή των επαγγελμάτων που ενδιαφέρει κάθε μαθητή/τρια

(ε) τις προκλήσεις, τα εμπόδια και τις ευκαιρίες που συναντά κάθε νέος κατά την μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία καθώς και την σύνδεση της επαγγελματικής με την προσωπική ζωή

- Δεξιότητες

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών οι μαθητές και μαθήτριες αναπτύσσουν δεξιότητες όπως:

(α) να προσδιορίζουν τους τρόπους με τους οποίους καλλιεργούνται οι ικανότητες/οι γνώσεις, οι δεξιότητες καθώς και τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους

(β) να ερμηνεύουν και επεξηγούν τη λειτουργία της αγοράς εργασίας μέσα από αριθμητικά και στατιστικά δεδομένα, γραπτά κείμενα, γραφήματα και άλλες αξιόπιστες πηγές

(γ) να εντοπίζουν τις διαφορετικές εκπαιδευτικές διαδρομές και να σχεδιάζουν την εκπαιδευτική τους πορεία έπειτα από το γυμνάσιο

(δ) να προσεγγίζουν κριτικά τη διαδικασία λήψης εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων εξετάζοντας κάθε διαφορετικό βήμα εντός του συγκείμενού του

- Ικανότητες

Οι μαθήτριες και μαθητές είναι σε θέση να:

(α) συνδιαλέγονται και επιχειρηματολογούν τεκμηριωμένα επί θεμάτων επαγγελματικού και εκπαιδευτικού προσανατολισμού

(β) λαμβάνουν τις κρίσιμες αποφάσεις συνεκτιμώντας και αξιολογώντας μια σειρά παραμέτρων που επιδρούν στην επιλογή εκπαιδευτικής πορείας και επαγγέλματος

(γ) λειτουργούν ως ενεργοί και υπεύθυνοι πολίτες κατανοώντας τη δυναμική και δια βίου διάσταση της μάθησης και του επαγγελματικού προσανατολισμού.

5.3 Μαθησιακά αποτελέσματα, θεματικές ενότητες, ενδεικτικές δραστηριότητες, αναθέσεις

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ - Γ' ΓΥΝΑΣΪΟΥ. Διάρκεια: 1ω/εβδομάδα για το σύνολο του διδ. έτους		
ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ <i>Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα είναι σε θέση να:</i>	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>-διατυπώνουν τη σημασία του Επαγγελματικού προσανατολισμού για την προσωπική και επαγγελματική τους εξέλιξη</p> <p>-αναγνωρίζουν τα ενδιαφέροντά τους, τις ιδιαίτερες προτιμήσεις και κλίσεις τους και τις ικανότητες/δεξιότητές τους</p> <p>-προσδιορίζουν τους τρόπους με τους οποίους καλλιεργούνται τα ενδιαφέροντά τους, οι κλίσεις και οι ικανότητες/δεξιότητες εντός και εκτός σχολείου</p> <p>-καταρτίζουν έναν αρχικό κατάλογο με τα επαγγέλματα που τους ενδιαφέρουν με βάση τα ενδιαφέροντά τους</p> <p>-αναγνωρίζουν τη δια βίου διάσταση της διαδικασίας της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού</p>	<p>Ενότητα 1: Εισαγωγή στον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό</p> <p>1.1. Ο γενικός σκοπός, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, οι επιμέρους ενότητες και στόχοι του ΣΕΠ</p> <p>1.2. Τα ενδιαφέροντα, οι κλίσεις και οι ικανότητες/δεξιότητές μου</p> <p>1.3. Πως καλλιεργούνται και αναπτύσσονται οι δεξιότητες, οι κλίσεις, οι ικανότητες και τα ενδιαφέροντα εντός και εκτός σχολείου</p> <p>1.4. Τα επαγγέλματα που με ενδιαφέρουν</p> <p>1.5. Η δια βίου διαδικασία της συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού</p> <p>1.6. Οι κύριοι φορείς της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού</p>	<p>-καταιγισμός ιδεών, συγκέντρωση απόψεων και παρουσίαση του γενικού σκοπού, των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων και των εννοτήτων που θα αναπτυχθούν</p> <p>-ατομικό φύλλο ασκήσεων καταγραφής ενδιαφερόντων, κλίσεων, ικανοτήτων, δεξιοτήτων</p> <p>-άσκηση σύνταξης σύντομης έκθεσης ενδιαφερόντων και παρουσιάσής τους στην τάξη ανά ζευγάρια</p> <p>-παρουσίαση στην τάξη των ενδιαφερόντων μου και των δραστηριοτήτων μου εντός και εκτός σχολείου</p> <p>-συζήτηση στην τάξη και καταγραφή των επαγγελμάτων που ενδιαφέρουν τους μαθητές</p> <p>-άσκηση αναζήτησης και συλλογής πληροφοριών για τα επαγγέλματα που ενδιαφέρουν του μαθητές</p> <p>-παρουσίαση στην τάξη του βασικού περιγράμματος των επαγγελμάτων που ενδιαφέρουν τους μαθητές ανά ομάδες</p> <p>-παρουσίαση πολυμεσικού υλικού συνεντεύξεων και αφιερωμάτων σε επαγγέλματα</p> <p>-επίσκεψη και πρώτη γνωριμία με την Διαδραστική Διαδικτυακή Πύλη για μαθητές Γυμνασίου – Λυκείου του ΕΟΠΠΕΠ Teens Gate</p> <p>-εισήγηση για τον ρόλο της δια βίου συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού</p> <p>- αναζήτηση στο διαδίκτυο, ανά ομάδα μαθητών των φορέων που παρέχουν συμβουλευτική και επαγγελματικό προσανατολισμό, παρουσίασή τους στην τάξη</p>

<p>προσανατολισμού -συντάσσουν έναν κατάλογο με τους φορείς που παρέχουν συμβουλευτική και επαγγελματικό προσανατολισμό</p>		<p>και σύνταξη σχετικού καταλόγου -παιχνίδια ρόλων για την διερεύνηση των κλίσεων, ικανοτήτων, δεξιοτήτων (π.χ. Real Game ΕΟΠΠΕΠ) -εκπαιδευτική επίσκεψη σε ή/και πρόσκληση στη σχολική μονάδα εκπροσώπων δημόσιας δομής παροχής συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (π.χ. ΚΕΣΥ) -ανάρτηση των συλλογικών και ανώνυμων συμπερασμάτων, πορισμάτων και του λοιπού υλικού σε πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (π.χ. e-class ή e-me)</p>
<p>-αποτυπώνουν τις αξίες που διαμορφώνουν τις στάσεις τους απέναντι σε διάφορα ζητήματα και ευρύτερα την συμπεριφορά -περιγράφουν τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους -εντοπίζουν τις δυνατότητες και τα περιθώρια εξέλιξης του εαυτού τους και των άλλων -προσδιορίζουν τις επαγγελματικές αξίες και να εντοπίζουν την κοινή διάσταση ή τις διακρίσεις μεταξύ προσωπικών και επαγγελματικών αξιών</p>	<p>Ενότητα 2: Ο εαυτός μου και τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς μου 2.1. Οι αξίες και οι στάσεις που διαμορφώνουν τη συμπεριφορά 2.2. Ανακαλύπτω τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς μου 2.3. Η αυτογνωσία, η αποδοχή του εαυτού μου και η αποδοχή των άλλων 2.4. Οι επαγγελματικές αξίες</p>	<p>-παιχνίδι ρόλων συμπεριφοράς για καταγραφή στάσεων και αξιών -μελέτες περιπτώσεων – πραγματικών περιστατικών συμπεριφοράς και διερεύνηση των στάσεων και των αξιών -άσκηση σε ομάδες για την χαρτογράφηση της προσωπικότητας του κάθε μαθητή/τριας -αναζήτηση ανά ομάδες μαθητών πληροφοριών για στοιχεία της προσωπικότητας των προτύπων τους και παρουσίαση στην τάξη -παιχνίδι ερωτήσεων και απαντήσεων σε ζευγάρια για την ανάδειξη της εικόνας του «άλλου» και του «εαυτού» μου -συμπλήρωση τεστ επαγγελματικού προσανατολισμού για την καταγραφή των επαγγελματικών αξιών (π.χ. ΤΕΣΤ επαγγελματικού προσανατολισμού ΕΟΠΠΕΠ) -διοργάνωση συζητήσεων δια ζώσης ή εξ αποστάσεως με προσκεκλημένους, πρόσωπα που οι μαθητές θαυμάζουν και θέμα «Ο εαυτός μου και τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς μου» -εκπαιδευτική επίσκεψη σε ή/και πρόσκληση στη σχολική μονάδα εκπροσώπων δημόσιας δομής παροχής συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (π.χ. ΚΕΣΥ) -ανάρτηση των συλλογικών και ανώνυμων συμπερασμάτων, πορισμάτων και του λοιπού υλικού σε πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (π.χ. e-class ή e-me)</p>

<ul style="list-style-type: none"> -αξιολογούν τις ικανότητές τους -προσδιορίζουν τρόπους με τους οποίους καλλιεργούνται περαιτέρω οι ικανότητές τους -διαπιστώνουν ότι η γνώση του 21^{ου} αιώνα ανανεώνεται και εξελίσσεται συνεχώς -αναγνωρίζουν την έννοια και τη σημασία των δεξιοτήτων για την προσωπική και επαγγελματική εξέλιξή τους -προσδιορίζουν τρόπους καλλιέργειας των δεξιοτήτων -διακρίνουν τις διαφορετικές κατηγορίες δεξιοτήτων και τη ξεχωριστή σημασία τους -αξιολογούν και να καταγράφουν την πρόοδό τους στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους 	<p>Ενότητα 3: Ικανότητες/δεξιότητες/γνώσεις του 21^{ου} αιώνα</p> <ul style="list-style-type: none"> 3.1. Οι ικανότητές μου και πως αναπτύσσονται 3.2. Η γνώση στον 21^ο αιώνα 3.3. Οι δεξιότητες και η καλλιέργειά τους 3.4. Το εργαστήριο δεξιοτήτων, οι δεξιότητες του νου, οι δεξιότητες της τεχνολογίας και της επιστήμης, οι δεξιότητες ζωής και οι δεξιότητες της μάθησης 	<ul style="list-style-type: none"> -ανάθεση ατομικής εργασίας για την καταγραφή των ικανοτήτων των μαθητών -ανάθεση εργασίας σε ομάδες για την σύνταξη έκθεσης σχετικά με την γνώση του χθες και του σήμερα -παρουσίαση των πορισμάτων στην τάξη και συζήτηση σχετικά με τη γνώση των 21αιώνα και τη δια βίου μάθηση -παρουσίαση στην τάξη της έννοιας των δεξιοτήτων -σύντομη παρουσίαση στην τάξη του Εργαστηρίου Δεξιοτήτων και των πορισμάτων από την εφαρμογή του -πρόσκληση φορέων από την «Πλατφόρμα 21+: Εργαστήρια Δεξιοτήτων» ή/και λοιπών επίσημων φορέων για συζήτηση σχετικά με τις δεξιότητες του 21^{ου} αιώνα -παιχνίδι ρόλων ανάδειξης των δεξιοτήτων και συζήτηση για τους τρόπους καλλιέργειάς τους -αναζήτηση και συλλογή σε ομάδες κειμένων από επίσημους φορείς (π.χ. cedefop) σχετικά με τις ικανότητες/γνώσεις/δεξιότητες του 21^{ου} αιώνα και παρουσίαση των βασικών κειμένων στην τάξη -εκπαιδευτική επίσκεψη σε ή/και πρόσκληση στη σχολική μονάδα εκπροσώπων δημόσιας δομής παροχής συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (π.χ. ΚΕΣΥ) -ανάρτηση των συλλογικών και ανώνυμων συμπερασμάτων, πορισμάτων και του λοιπού υλικού σε πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (π.χ. e-class ή e-me)
<ul style="list-style-type: none"> -περιγράφουν τις έννοιες οικονομία, ελληνική και παγκόσμια οικονομία -προσεγγίσουν την έννοια της επιχειρηματικότητας -εξετάζουν κριτικά τη σχέση οικονομίας και κοινωνίας 	<p>Ενότητα 4: Η αγορά εργασίας</p> <ul style="list-style-type: none"> 4.1. Η ελληνική και η παγκόσμια οικονομία 4.2. Η επιχειρηματικότητα 4.3. Η οικονομία και η κοινωνία 4.4. Η αγορά εργασίας 4.5. Ο Δημόσιος και ο ιδιωτικός τομέας 4.6. Παραδοσιακά και σύγχρονα επαγγέλματα, εργασία και τηλεεργασία 	<ul style="list-style-type: none"> -σύντομη εισήγηση σχετικά με τις βασικές αρχές λειτουργίας και τους παράγοντες που επιδρούν στην ελληνική και παγκόσμια οικονομία -διοργάνωση συζητήσεων δια ζώσης ή εξ αποστάσεως με προσκεκλημένους εκπροσώπους φορέων σχετικών με την επιχειρηματικότητα (π.χ. Επαγγελματικές ενώσεις, Επιμελητήρια, Επαγγελματικοί και Επιστημονικοί φορείς) -αναζήτηση ανά ομάδες μαθητών πηγών σχετικά με την σχέση κοινωνίας και οικονομίας (π.χ. επισκόπηση ημερήσιου τύπου)

<ul style="list-style-type: none"> -ορίζουν την έννοια και τις βασικές λειτουργίες της αγοράς εργασίας -εντοπίζουν την προσφορά του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα στη ζωή του ανθρώπου -διακρίνουν τις ευκαιρίες εργασίας και σταδιοδρομίας στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα -παρατηρούν τις εξελίξεις στα παραδοσιακά και σύγχρονα επαγγέλματα -διακρίνουν τις έννοιες που σχετίζονται με την απασχόληση και την ανεργία -καταρτίζουν έναν αρχικό κατάλογο με τα επαγγέλματα που τους ενδιαφέρουν με βάση τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας -συνδέσουν επαγγέλματα με αντίστοιχο τρόπο ζωής -συνδέουν την εκπαίδευση με την εργασία και την οικονομία -αποτυπώνουν σε γενικές γραμμές τη σημασία της συνεχούς καλλιέργειας 	<p>4.7. Η επιλογή επαγγέλματος και ο τρόπος ζωής</p> <p>4.8. Ο κόσμος της εργασίας και οι ικανότητες/δεξιότητες/γνώσεις του 21ου αιώνα</p>	<ul style="list-style-type: none"> -παρουσίαση επιλεγμένου υλικού από την «Πλατφόρμα 21+: Εργαστήρια Δεξιοτήτων» σχετικά με την επιχειρηματικότητα -εκπαιδευτική επίσκεψη σε χώρους εργασίας και γνωριμία με τα επαγγέλματα της τοπικής οικονομίας -εκπαιδευτική επίσκεψη σε χώρους εργασίας με φυσική παρουσία ή/και εξ αποστάσεως για γνωριμία με επαγγέλματα που δεν υφίστανται σε επίπεδο τοπικής οικονομίας -εικονική περιήγηση σε χώρους εργασίας και συζήτηση στην τάξη -διοργάνωση συζητήσεων με επαγγελματίες από όλο τον κόσμο μέσω διαθέσιμων καναλιών επικοινωνίας (π.χ. The Tipping Point) -σύντομη παρουσίαση στην τάξη δεικτών, στατιστικών δεδομένων και λοιπών στοιχείων σχετικά με την αγορά εργασίας -αναζήτηση στοιχείων και παρουσίαση στην τάξη δεδομένων για τα παραδοσιακά και σύγχρονα επαγγέλματα -εκπαιδευτική επίσκεψη σε ή/και πρόσκληση στη σχολική μονάδα εκπροσώπων δημόσιας δομής παροχής συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (π.χ. ΚΕΣΥ) για εισήγηση σχετικά με το επάγγελμα και τη ζωή -συζήτηση στην τάξη για τις ικανότητες/δεξιότητες/γνώσεις του 21^{ου} αιώνα και την αξία της δια βίου μάθησης -ανάρτηση των συλλογικών και ανώνυμων συμπερασμάτων, πορισμάτων και του λοιπού υλικού σε πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (π.χ. e-class ή e-me)
--	--	---

<p>γνώσεων/ικανοτήτων/δεξιοτήτων για τον κόσμο της εργασίας</p>		
<p>-εντοπίζουν τις διαφορετικές εκπαιδευτικές διαδρομές που καταλήγουν στα επαγγέλματα που τους ενδιαφέρουν -σχεδιάζουν την εκπαιδευτική τους πορεία μετά το γυμνάσιο -εκτιμούν τους παράγοντες που επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές επιλογές τους -υπολογίζουν τη σημασία της κινητικότητας στην εκπαίδευση -συνδέσουν την εκπαίδευση με την αγορά εργασίας -εκτιμούν την αξία της δια βίου μάθησης</p>	<p>Ενότητα 5: Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και οι διαφορετικές εκπαιδευτικές διαδρομές 5.1. Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και οι επιλογές μετά το γυμνάσιο 5.2. Τα επαγγέλματα και οι εκπαιδευτικές αποφάσεις 5.3. Οι διαφορετικές εκπαιδευτικές διαδρομές και η αγορά εργασίας 5.4. Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές μου επιλογές 5.4. Η κινητικότητα σπουδαστών/φοιτητών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και οι σπουδές στο εξωτερικό 5.5. Εκπαίδευση, τηλεεκπαίδευση και δια βίου μάθηση</p>	<p>-μελέτη της δομής του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και παρουσίαση των επιλογών μετά το Γυμνάσιο -μελέτες περιπτώσεων για λήψη εκπαιδευτικών αποφάσεων σύμφωνα με τις επαγγελματικές αποφάσεις -παιχνίδι ρόλων με τίτλο «τι να σπουδάσω για να γίνω...» -συζήτηση με καταξιωμένους επαγγελματίες για την σύνδεση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας -εκπαιδευτική επίσκεψη ή/και εικονική περιήγηση στις επόμενες βαθμίδες εκπαίδευσης (π.χ. ΕΠΑ.Λ., Γ.Ε.Λ., ΙΕΚ, Ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) -καταιγισμός ιδεών για αποδελτίωση των «σημαντικών άλλων» που επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές επιλογές -καταγραφή των λόγων που οδηγούν κάθε μαθητή/τρια ξεχωριστά στην επιλογή μιας εκπαιδευτικής διαδρομής -μελέτες περιπτώσεων κινητικότητας σπουδαστών/φοιτητών και συζήτηση στην τάξη -επίδειξη των εγγράφων euorpass για την κινητικότητα μέσω του διαδικτύου (π.χ. euorpass.eorper.gr) -συγκέντρωση πληροφοριών σε ομάδες σχετικά με τις δυνατότητες εκπαίδευσης σε Ελλάδα και εξωτερικό, τα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων -εκπαιδευτική επίσκεψη σε ή/και πρόσκληση στη σχολική μονάδα εκπροσώπων δημόσιας δομής παροχής συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (π.χ. ΚΕΣΥ) για εισήγηση σχετικά με το επάγγελμα και την εκπαίδευση -ανάρτηση των συλλογικών και ανώνυμων συμπερασμάτων, πορισμάτων και του</p>

<p>-συλλέξουν πληροφορίες για το επαγγελματικό προφίλ που τους ενδιαφέρει</p> <p>-προσεγγίσουν τη διαδικασία και τους παράγοντες που επηρεάζουν τη λήψη της απόφασης για την επιλογή επαγγέλματος.</p> <p>-καταγράψουν και να αξιολογήσουν τα κριτήρια λήψης επαγγελματικών αποφάσεων</p> <p>-εκπονούν σχέδιο δράσης για την αναζήτηση εργασίας</p> <p>-αξιοποιούν όλα τα διαθέσιμα εργαλεία για την αναζήτηση εργασίας</p> <p>-αναγνωρίζουν την σημασία της συνέντευξης και να σχεδιάζουν εκ των προτέρων πιθανά σενάρια συνεντεύξεων</p> <p>-κατανοήσουν τα βασικά ζητήματα που προκύπτουν από τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία</p> <p>-αντιληφθούν ότι καμία κρίσιμη απόφαση δεν είναι καθοριστική</p>	<p>Ενότητα 6: Από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας</p> <p>6.1. Το επαγγελματικό προφίλ</p> <p>6.2. Οι επαγγελματικές μου επιλογές και οι παράγοντες που τις επηρεάζουν</p> <p>6.3. Με ποια κριτήρια λαμβάνω τις επαγγελματικές αποφάσεις που με αφορούν</p> <p>6.4. Προετοιμασία για την είσοδο στην αγορά εργασίας</p> <p>6.5. Αναζήτηση εργασίας και το διαδίκτυο</p> <p>6.6. Η συνέντευξη για την επιλογή προσωπικού</p> <p>6.7. Η περίοδος της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία</p> <p>6.8. Από το πρώτο επάγγελμα στη σταδιοδρομία</p>	<p>λοιπού υλικού σε πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (π.χ. e-class ή e-me)</p> <p>-εργασία σε ομάδες για συλλογή πληροφοριών και διαμόρφωση των επαγγελματικών προφίλ που ενδιαφέρουν κάθε μαθητή/τρια</p> <p>-μελέτες περιπτώσεων για καθορισμό των βημάτων λήψης επαγγελματικών αποφάσεων</p> <p>-καταγραφή και ανάλυση στην τάξη παραγόντων που επηρεάζουν τη λήψη επαγγελματικών και εκπαιδευτικών αποφάσεων (π.χ. τα ατομικά χαρακτηριστικά, το κοινωνικό περιβάλλον, το οικογενειακό περιβάλλον)</p> <p>-παρουσίαση των απαραίτητων προπαρασκευαστικών εργασιών για την</p> <p>-παιχνίδι ρόλων για σύνταξη ατομικού σχεδίου δράσης, βιογραφικού σημειώματος, συνοδευτικής επιστολής και συστατικής επιστολής</p> <p>-αναζήτηση εργασίας σε πραγματικές συνθήκες μέσα από το διαδίκτυο</p> <p>-εικονική περιήγηση σε γραφεία διασύνδεσης με την αγορά εργασίας</p> <p>-παιχνίδι ρόλων για εξοικείωση με την διαδικασία της συνέντευξης για την επιλογή προσωπικού</p> <p>-συζήτηση δια ζώσης ή εξ αποστάσεως με νέους εργαζόμενους σχετικά με την εμπειρία τους ως προς τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία</p> <p>-σύνταξη απλού ανώνυμου εμπειρικού ερευνητικού εργαλείου ή/και διενέργεια δομημένων συνεντεύξεων για την συλλογή στοιχείων για την επαγγελματική πορεία προσώπων της τοπικής κοινωνίας</p> <p>-σύνταξη και παρουσίαση σύντομης έκθεσης αποτελεσμάτων</p> <p>-εκπαιδευτική επίσκεψη σε ή/και πρόσκληση στη σχολική μονάδα εκπροσώπων δημόσιας δομής παροχής συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (π.χ. ΚΕΣΥ) για εισήγηση σχετικά με την μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία και τη δια βίου μάθηση</p> <p>-ανάρτηση των συλλογικών και ανώνυμων συμπερασμάτων, πορισμάτων και του</p>
--	---	--

<p>και αμετάκλητη για τη ζωή τους -συνδέουν τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας με την μετάβαση από ένα σε περισσότερα επαγγέλματα κατά τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου</p>		<p>λοιπού υλικού σε πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (π.χ. e-class ή e-me)</p>
<p>-αντιληφθούν τις έννοιες της επαγγελματικής προσαρμογής – ικανοποίησης και επιτυχίας -συνδέουν τις έννοιες της δια βίου επαγγελματικής εξέλιξης και της εκπαίδευσης -προσδιορίζουν τα προβλήματα τα οποία ενδέχεται να προκύψουν κατά τον εργασιακό βίο -κατονομάζουν τα προβλήματα από την καθημερινή εργασία -προσεγγίζουν τη διαδικασία επαναπροσανατολισμού -αποτυπώνουν σε γενικές γραμμές της σχέση εργασίας, ζωής και προσωπικής εξέλιξης</p>	<p>Ενότητα 7: Επαγγελματική και προσωπική εξέλιξη 7.1. Οι έννοιες της επαγγελματικής προσαρμογής – ικανοποίησης – επιτυχίας 7.2. Η έννοια της δια βίου επαγγελματικής εξέλιξης και ο ρόλος της εκπαίδευσης 7.3. Τα προβλήματα σταδιοδρομίας 7.4. Τα βασικά προβλήματα στην εργασία (ανεργία, επαγγελματική εξουθένωση, σπουδές και επαγγελματική αποκατάσταση) 7.5. Η έννοια του επαγγελματικού επαναπροσανατολισμού 7.6. Σύνδεση εργασίας και ζωής και ο ρόλος της εργασίας στην προσωπική εξέλιξη</p>	<p>-εισήγηση σχετικά με τις έννοιες επαγγελματική προσαρμογή – ικανοποίηση – επιτυχία -συζήτηση δια ζώσης ή εξ αποστάσεως με επαγγελματίες σχετικά με τις έννοιες επαγγελματική επιτυχία, ικανοποίηση, προσαρμογή -ανάθεση εργασίας σε ομάδες για συλλογή πληροφοριών και αφηγήσεων για την δια βίου μάθηση και επαγγελματική εξέλιξη -καταιγισμός ιδεών για την καταγραφή των κύριων προβλημάτων στην εργασία και την σταδιοδρομία -ανάθεση εργασίας σε ομάδες για την εξεύρεση προτύπων που επέλεξαν τον επαγγελματικό επαναπροσανατολισμό -εισήγηση και συζήτηση στην τάξη σχετικά με τον ρόλο της εργασίας στην προσωπική εξέλιξη -εκπαιδευτική επίσκεψη σε ή/και πρόσκληση στη σχολική μονάδα εκπροσώπων δημόσιας δομής παροχής συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (π.χ. ΚΕΣΥ) για εισήγηση σχετικά με την επαγγελματική και προσωπική εξέλιξη -ανάρτηση των συλλογικών και ανώνυμων συμπερασμάτων, πορισμάτων και του λοιπού υλικού σε πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (π.χ. e-class ή e-me)</p>

<p>-κατονομάζουν τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για τον επαγγελματικό προσανατολισμό</p> <p>-περιγράφουν την σημασία της ορθής ερμηνείας των αποτελεσμάτων των τεστ και των ερωτηματολογίων</p> <p>-περιγράφουν τα βασικά στοιχεία της συμβουλευτικής καθώς και τα διάφορα είδη συμβουλευτικής</p> <p>-αναγνωρίζουν τη σημασία της ανάθεσης της διαδικασίας της συμβουλευτικής σε εξειδικευμένους συμβούλους</p>	<p>Ενότητα 8: Εργαλεία Επαγγελματικού προσανατολισμού</p> <p>8.1. Τεστ και ερωτηματολόγια επαγγελματικού προσανατολισμού</p> <p>8.2. Ερμηνεία αποτελεσμάτων</p> <p>8.3. Σύνταξη γραπτής αναφοράς αξιολόγησης</p> <p>8.4. Συμβουλευτική συνέντευξη</p> <p>8.5. Είδη συμβουλευτικής και διαφορές τους (ατομική – ομαδική)</p> <p>8.6. Τα βασικά στοιχεία της διαδικασίας της συμβουλευτικής</p> <p>8.7. Τεχνολογία και επαγγελματικός προσανατολισμός</p>	<p>-σύντομη παρουσίαση των εργαλείων επαγγελματικού προσανατολισμού και της διαδικασίας χρήσης των σχετικών υπηρεσιών</p> <p>-παρουσίαση δείγματος τεστ και ερωτηματολογίου επαγγελματικού προσανατολισμού και συζήτηση στην τάξη</p> <p>-παρουσίαση των διαφορετικών ειδών συμβουλευτικής και των βασικών σταδίων της διαδικασίας της συμβουλευτικής</p> <p>-αναζήτηση φορέων που παρέχουν εξ αποστάσεως συμβουλευτική</p> <p>- εκπαιδευτική επίσκεψη σε ή/και πρόσκληση στη σχολική μονάδα εκπροσώπων δημόσιας δομής παροχής συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (π.χ. ΚΕΣΥ) για εισήγηση σχετικά με τα εργαλεία επαγγελματικού προσανατολισμού</p> <p>-ανάρτηση των συλλογικών και ανώνυμων συμπερασμάτων, πορισμάτων και του λοιπού υλικού σε πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (π.χ. e-class ή e-me)</p>
--	--	---

Αναθέσεις

Όλοι οι κλάδοι-ειδικότητες εκπαιδευτικών ΠΕ με την ακόλουθη σειρά προτεραιότητας:

A. Εκπαιδευτικοί κάτοχοι διδακτορικού τίτλου σπουδών στη Συμβουλευτική και στον Επαγγελματικό προσανατολισμό.

B. Εκπαιδευτικοί κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη Συμβουλευτική και στον Επαγγελματικό προσανατολισμό.

Γ. Εκπαιδευτικοί που είναι κάτοχοι πιστοποιητικού ειδικεύσεως του Σ.Υ.Π./ΠΕΣΥΠ της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.

Δ. Εκπαιδευτικοί κάτοχοι πιστοποιητικού ειδικού προγράμματος μεταπτυχιακού επιπέδου στη Συμβουλευτική και στον Επαγγελματικό προσανατολισμό του Υπουργείου Παιδείας χρονικής διάρκειας 1.000 ωρών.

Ε. Εκπαιδευτικοί κάτοχοι πιστοποιητικού ειδικού προγράμματος επιμόρφωσης στη Συμβουλευτική και στον Επαγγελματικό προσανατολισμό του Υπουργείου Παιδείας χρονικής διάρκειας 520 ωρών ή πιστοποιητικό προγράμματος κατάρτισης στην τεκμηρίωση πληροφοριακού υλικού Σ.Ε.Π. του Υπουργείου Παιδείας χρονικής διάρκειας 660 ωρών.

ΣΤ. Εκπαιδευτικοί που είναι κάτοχοι πιστοποιητικού πεντάμηνου σεμιναρίου επιμόρφωσης στελεχών στον Σ.Ε.Π.

Ζ. Εκπαιδευτικοί που έχουν πτυχίο ΑΣΕΤΕΜ-ΣΕΛΕΤΕ/ΑΣΠΑΙΤΕ, πιστοποιητικό ΕΠΠΑΙΚ, ΠΑΤΕΣ/ΣΕΛΕΤΕ.

Η. Εκπαιδευτικοί που έχουν παρακολουθήσει ολιγοήμερα σεμινάρια Σ.Ε.Π.